

Vijfjaarlijkse Prijs van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde voor proza (periode 2006-2010)

Voor de vijfjaarlijkse Prijs van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde voor proza kwamen alle Nederlandstalige romans, gepubliceerd in de periode 2006-2010, in aanmerking. Het was de taak van de jury, waarvan Hugo Brems, Piet Couttenier, Luc Devoldere, Michel Dupuis en Rik van Gorp (voorzitter) deel uitmaakten, om de enorme productie van de laatste vijf jaar tot een shortlist van vijf terug te brengen. Voor dat lijstje werden vijf romans van hoge kwaliteit genomineerd:

In *Datumloze dagen* (2007) laat Jeroen Brouwers, met een taalvirtuositeit hem eigen, het beurtelings afschuw- en deerniswekkend beeld zien van een man die met schaamte terugblijkt op zijn leven. Het werd ondanks het cynisme een sterk ontroerend portret.

Koetsier Herfst (2008) van Charlotte Mutsaers vertelt in een wervelende stijl het verhaal van de merkwaardige liefde tussen een schrijver met writer's block en een bij wijlen fanatieke dierenrechtenactiviste. De soms zeer extreme gebeurtenissen, opvattingen en gedragingen in deze geëngageerde, diepzinnige en terzelfder tijd groteske roman vormen als het ware een moreel laboratorium, waarin geëxperimenteerd wordt met de grenzen van het toelaatbare en het mogelijke.

In *Sprakeloos* (2009) roept Tom Lanoye op een respectvol aarzelende maar zeer overtuigende manier de nagedachtenis op van zijn geliefde moeder. Het werd, ook zonder echte plot, een ontroerend eerbetoon dat het individuele overstijgt.

Met *Bonita Avenue* (2010) heeft Peter Buwalda een opmerkelijke debuutroman geschreven die zich tegelijk laat lezen als een familie-intrige, een thriller, een haast klassiek noodlotsdrama en een verhaal over morele waarden en het verlies daarvan. De roman geeft meteen een ontluisterend maar ook verhelderend beeld van onze tijd.

Dat doet ook, op een magistrale manier, *Tirza* (2006) van Arnon Grunberg. Het is het aangrijpende verhaal van Jörgen Hofmeester die, ondanks een zekere welgesteldheid, vrijwel alles wat betekenis voor hem had verloren heeft: zijn vrouw, zijn werk, een deel van zijn fortuin. Hij voelt zich overbodig en houdt zich alleen nog staande door zich te vereenzelvigen met 'vader' te zijn van zijn oogappel en 'bestaansrecht' Tirza. Als dat vaderschap bedreigd wordt door haar allochtone vriendje groeit een obsessieve haat die voor iedereen catastrofaal afloopt.

Grunberg heeft met deze aangrijpende en confronterende roman, waarin het demasqué van de angstvallige burger tot uiting komt, zijn meesterschap en zijn unieke plaats binnen de Nederlandstalige literatuur bevestigd. Daarom wordt hem de vijfjaarlijkse Prijs van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde voor proza (periode 2006-2010) toegekend.